

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.7+339.7

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15235039>

**Роль інформаційних технологій в забезпеченні прозорості фінансових
операцій та протидії відмиванню грошей**

Гладуш Віктор Олександрович

студент аспірантури,

Європейський університет,

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-0127-079X>

Прийнято: 30.03.2025 | Опубліковано: 12.04.2025

***Анотація.** При написання статті було розглянута тема ролі інформаційних технологій в забезпечення прозорості фінансових операцій та протидії відмиванню грошей. Для початку автором було проаналізовано індекс фінансових злочинів та виявлено, що найбільші ризики спостерігаються в регіонах із нестабільними політичними та економічними умовами. Наступним було проаналізовано основні види фінансових шахрайств та визначено, що найбільшу частку в яких займають карткові шахрайства. Визначено, що за даними світових аналітиків розмір втрат від відмивання коштів складає від 2% до 5% світового ВВП. Автором було сформовано рейтинг країн за рівнем індексу відмивання грошей та визначено, що ризики відмивання коштів найбільш виражені в країнах із нестабільними урядами, високим рівнем корупції та слабким фінансовим регулюванням, тоді як найменший рівень ризику мають держави з міцними інституціями та прозорими фінансовими системами. Також було проаналізовано основні види технологій, які використовуються світовими банками в контексті протидії відмиванню коштів. В підсумковій*

частині дослідження було проведено аналіз використанні інформаційних технологій українськими банками та досліджено статистику фінансового моніторингу.

Ключові слова: фінансовий злочин, відмивання грошей, інформаційні технології, фінансове шахрайство, банк, фінансова установа.

The Role of Information Technology in Ensuring Transparency of Financial Transactions and Combating Money Laundering

Hladush Viktor Oleksandrovich

PhD student,

European University,

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-0127-079X>

Abstract. *This article discusses the role of information technology in ensuring transparency of financial transactions and combating money laundering. As information technology develops, not only the means of combating financial crimes are being improved, but also various schemes for circumventing existing information systems. Since traditional anti-money laundering strategies do not quite correspond to these changes, there is a need to introduce modern information technologies aimed at creating transparency of financial transactions and combating money laundering. To begin with, the author analyzed the financial crime index and found that the greatest risks are observed in regions with unstable political and economic conditions. Next, the author analyzes the main types of financial fraud and determines that card fraud accounts for the largest share of them. It is determined that, according to global analysts, the amount of losses from money laundering ranges from 2% to 5% of global GDP. The author has ranked countries by the level of the Money Laundering Index and determined that the risks of money laundering are most pronounced in countries with unstable governments, high levels of corruption and weak financial regulation, while*

the lowest risk is in countries with strong institutions and transparent financial systems. The author also analyzes the main types of technologies used by global banks in the context of combating money laundering. The author shows that joint collaboration between bank employees and information technology will prevent not only money laundering cases, but also reputational risks that a bank may receive from its customers. The final part of the study analyses the use of information technology by Ukrainian banks and examines the statistics of financial monitoring. It is shown that in Ukraine there is an insufficient number of banks implementing information technologies to combat money laundering, which has led to the detection of a significant amount of criminal funds.

Keywords: *financial crime, money laundering, information technology, financial fraud, bank, financial institution.*

Постановка проблеми. В умовах розвитку інформаційних технологій вдосконалюється не тільки засоби із протидії фінансовим злочинам, але й різноманітні схеми для обходу діючих інформаційних систем. Оскільки традиційні стратегії боротьби з відмиванням грошей, не зовсім відповідають змінам цим змінам, саме тому і виникає потреба впровадження сучасних інформаційних технологій, які матимуть на меті створення прозорості фінансових операцій та протидії відмивання грошей. Саме тому більш детальніший аналіз інформаційних технологій, які використовуються фінансовими установами з метою зменшення фінансових злочинів є актуальною темою для більш глибокого аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питання застосування інформаційних технологій в протидії відмивання грошей та забезпечення прозорості фінансових операцій здійснені наступними науковцями та дослідниками, такими як: К. Сінгх та П. Бест [1] досліджують використання

візуалізації даних для виявлення підозрілих фінансових операцій у межах боротьби з відмиванням коштів. Юрик та Паневський [2] аналізують діяльність інституцій ЄС, що протидіють відмиванню грошей, та їхні практики. Завидняк [3] розглядає легалізацію доходів, отриманих злочинним шляхом, як форму економічної транснаціональної злочинності. Кундельська [4] аналізує проблеми відмивання грошей в Україні та пропонує шляхи вдосконалення протидії цьому явищу. Невирішеними питанням є аналіз розвитку технологій та їхня модифікація, а також постійно змінюючі статистика щодо фінансових злочинів та відмивання грошей, що власне і актуалізує дане дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Автором було детально досліджено інформаційні технології в практичному застосуванні світовим та українськими банками та виявлено залежність між рівнем інституційного розвитку та фінансовими злочинами і продемонстровано при дослідженні індексів фінансових злочинів та відмивання грошей.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Дослідити використання інформаційних технологій в забезпеченні прозорості фінансових операцій та протидії відмиванню грошей на прикладі світових та українських фінансових установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. З розвитком фінансових технологій та власне цифровізації банківських операцій збільшуються та вдосконалюються фінансові злочини, пов'язанні з відмиванням грошей. Слід відзначити, що відмивання грошей являється процесом, за допомогою якого злочинці приховують походження незаконно отриманих коштів, що лише сприяє широкому спектру незаконної діяльності, але й підриває цілісність фінансових установ та загрожує глобальній економічній стабільності [1-4]. Розвиток онлайн-банкінгу, криптовалют та інших цифрових фінансових послуг призвів до появи нових каналів для відмивання грошей, дозволяючи злочинцям використовувати

ці платформи в свою користь. Отож, на рис. 1. Наведено глобальних індекс фінансових злочинів за регіонами.

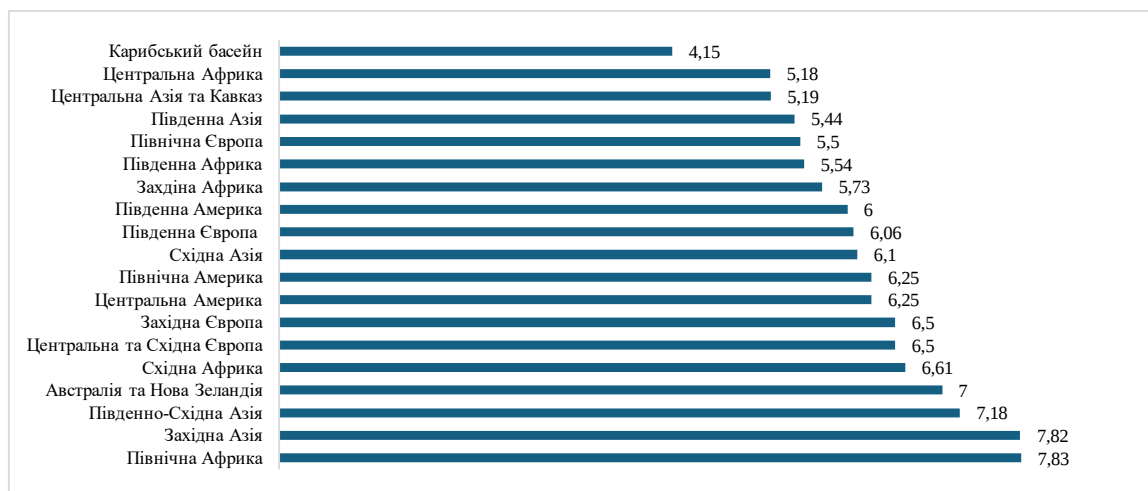

Рис. 1. Рейтинг регіонів світу за індексом фінансових злочинів за період 2023 року, %

Джерело: складено автором на основі аналізу: [5]

Отож, аналізуючи дані рис. 1., видно, що найвищий рівень фінансових злочинів спостерігається в Північній Африці (7,83) та Західній Азії (7,82), що зумовлено нестабільністю, недостатнім контролем за фінансовими операціями та корупційними ризиками. Також досить високий індекс спостерігається в Південно-Східній Азії (7,18) та Австралії з Новою Зеландією (7,0), що може свідчити про активну тіньову економіку або недостатню ефективність заходів проти фінансових злочинів. Найнижчий рівень має Карибський басейн (4,15), що може вказувати на ефективне регулювання або на менший обсяг фінансових потоків, які потенційно можуть використовуватися у злочинних схемах. Аналізуючи дані щодо індексу фінансових злочинів, слід відзначити, що найбільші ризики спостерігаються в регіонах із нестабільними політичними та економічними умовами.

На рис. 2. наведено структуру фінансових злочинів за їхнім типом.

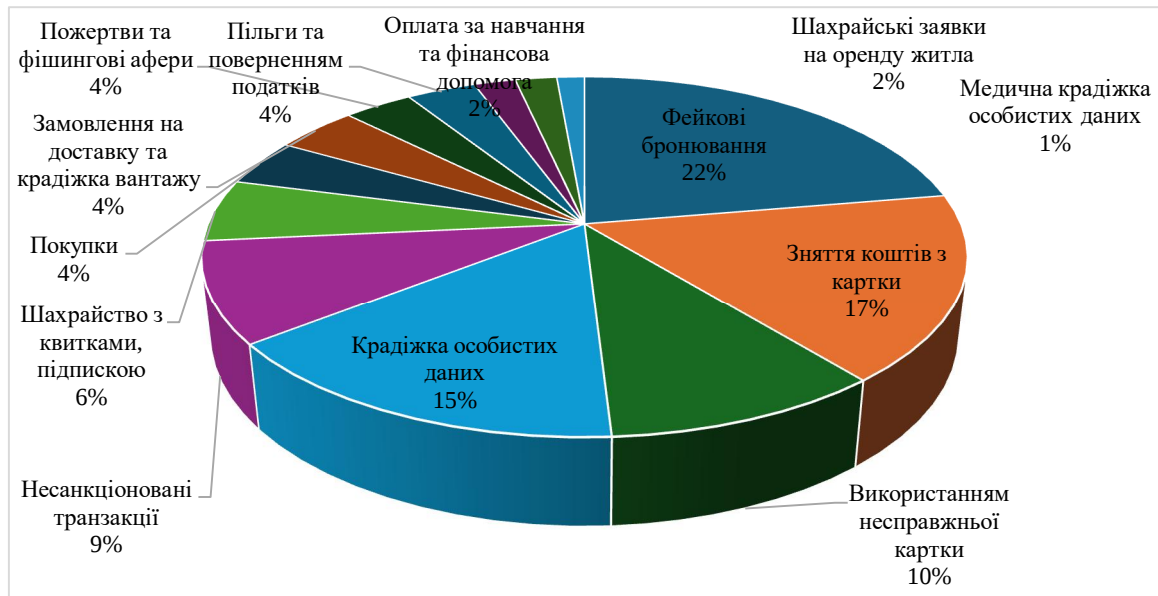

Рис. 2. Структура фінансових злочинів за типом шахрайства станом на 2023 рік, %

Джерело: складено автором на основі аналізу [6]

Отож, аналізуючи основні типи фінансових шахрайств, видно, що більш з них пов'язана з зняттям коштів з карти та використанням несправжньої картки, тобто її крадіжка, які в підсумку складають 27% фінансових шахрайств. Також досить значну частину займають фуюкові бронювання з використанням карткових даних інших осіб (22%) та крадіжка особистих даних (15%). Власне на основі цієї статистики, слід відзначити, що карткові злочини є одним із найпоширеніших видів фінансового шахрайства. Саме тому на рис. 3 пропонується навести динаміку обсягу карткових злочинів в світовому масштабі.

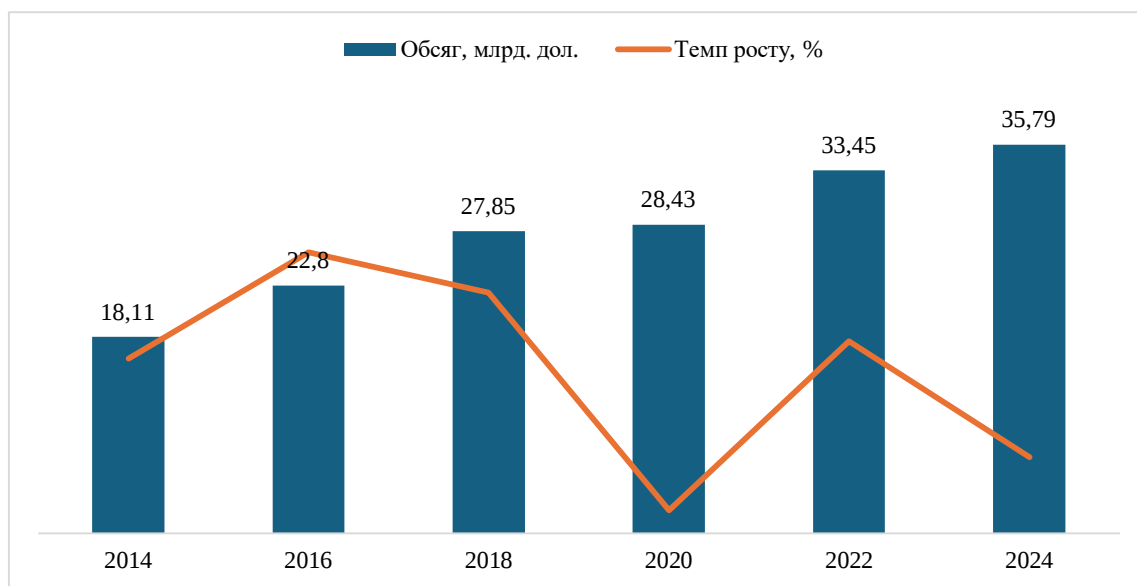

Рис. 3. Динаміка світових карткових злочинів за період 2014-2024 рр, млрд. дол.

Джерело: складено автором на основі аналізу [7]

Отож, аналізуючи дані рис. 3., видно, що світові карткові злочини демонструють стійку тенденцію до зростання, хоча темпи цього зростання нерівномірні. Найбільше зростання відбулося у 2016 році, коли темп підскочив до 25,9%, що, ймовірно, пов'язано з активним переходом до цифрових платежів і збільшенням кількості онлайн-транзакцій. У 2020 році спостерігалось різке уповільнення до 2,08%, що могло бути пов'язане з пандемією COVID-19, проте у 2022 році темпи знову зросли до 17,66%, що, ймовірно, відображає активне повернення до звичного рівня споживання та нові схеми шахрайства. Щодо 2024 році темп зростання знизився до 7%, що може свідчити про певну стабілізацію ситуації завдяки покращенню захисту платіжних систем через впровадження інформаційних технологій для виявлення шахрайства та зміцненню регуляторного контролю. Водночас загальна тенденція вказує на те, що карткові злочини залишаються серйозною проблемою, а їхній обсяг продовжує зростати.

Зростання обсягів фінансового звіту показує і аналіз даних першого Глобального звіту про фінансову злочинність, визначено, що за 2023 рік через світову фінансову систему пройшло понад 3,1 трлн. дол. США незаконних

коштів, з яких втрати від шахрайських афер та схем банківського шахрайства становили 500 млрд. дол [8].

Слід відзначити, що не менш загрозливим для світової економіки видом фінансових злочинів є відмивання грошей, обсяги якого теж значно зросли. За даними світових аналітиків розмір втрат від відмивання коштів складає від 2% до 5% світового ВВП [9-10], що продемонстровано на (рис. 4.).

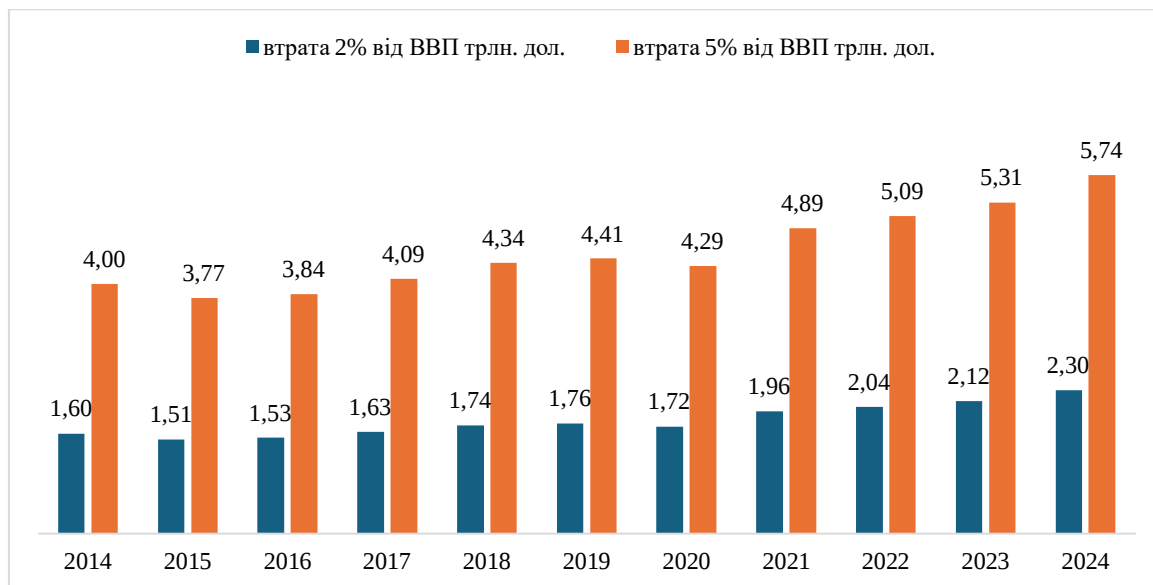

Рис. 4. Динаміка світових обсягів втрат від відмивання коштів за період 2014-2024 рр, млрд. дол.

Джерело: складено автором на основі аналізу [11-12]

Аналізуючи дані рис. 4, видно, що світові втрати ВВП від відмивання коштів демонструють зростаючу динаміку, що свідчить про загострення проблеми фінансових злочинів. У 2014 році втрати на рівні 2% від ВВП становили 1,6 трлн доларів, а на рівні 5% – 4,0 трлн доларів. До 2024 року ці показники зросли до 2,3 трлн і 5,74 трлн відповідно, що вказує на динамічне збільшення обсягів відмивання коштів. Найбільш помітне зростання відбулося після 2020 року, коли втрати зросли з 1,72 трлн до 1,96 трлн (на 2% рівні) і з 4,29 трлн до 4,89 трлн (на 5% рівні), що пов'язано з наслідками пандемії COVID-19, активізацією цифрових фінансових схем та збільшенням обсягів нелегальних фінансових операцій. Подальше зростання у 2022-2024 роках свідчить про те, що

попри посилення регулювання та технологічні заходи контролю, механізми відмивання грошей залишаються масштабною глобальною проблемою.

На рис. 5 наведено рейтинг з 10 країн, які є основними центрами з відмивання коштів.

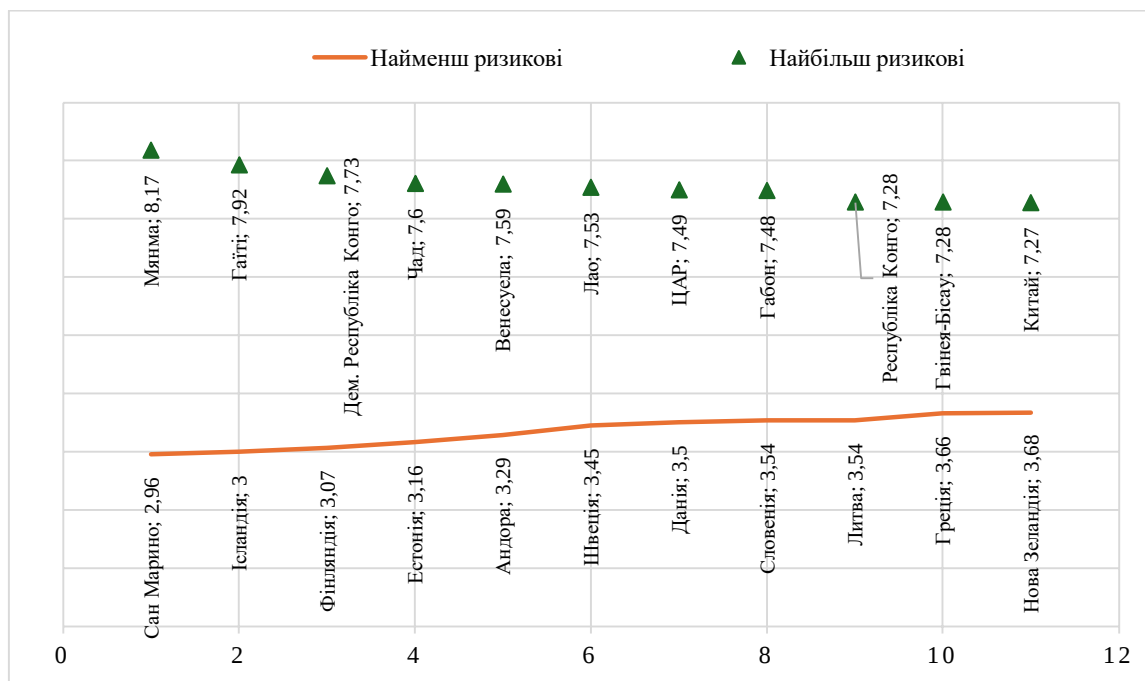

Рис. 5. Рейтинг країн за рівнем індексу відмивання грошей за період 2023 року.

Джерело: складено автором на основі аналізу [13]

Отож, аналізуючи дані рис. 5, видно, що серед найбільш ризикових держав лідирує М'янма (8,17), за нею йдуть Гаїті (7,92) та Демократична Республіка Конго (7,73). Ці країни відзначаються слабкими фінансовими та регуляторними механізмами, високим рівнем корупції та політичною нестабільністю, що створює сприятливі умови для відмивання грошей. Аналогічна ситуація у Чаді (7,6), Венесуелі (7,59), Лаосі (7,53) та Центральноафриканській Республіці (7,49), де державні інститути часто не мають достатньої спроможності контролювати фінансові потоки. Китай (7,27) також потрапив до цього списку, що може бути пов'язано з великими нелегальними фінансовими операціями та складнощами у забезпеченні прозорості.

Щодо найменш ризикових країн, ними є Сан-Марино (2,96), Ісландія (3,0) та Фінляндія (3,07), що свідчить про високий рівень регуляторного контролю, ефективну фінансову систему та низький рівень корупції. До списку також увійшли Естонія (3,16), Андора (3,29), Швеція (3,45) та Данія (3,5), які мають розвинені механізми боротьби з фінансовими злочинами.

Загалом, тенденція показує, що ризики відмивання коштів найбільш виражені в країнах із нестабільними урядами, високим рівнем корупції та слабким фінансовим регулюванням, тоді як найменший рівень ризику мають держави з міцними інституціями та прозорими фінансовими системами. Щодо України, то її індекс становить 5,26, що вказує на значні проблеми у забезпеченні рівня прозорості фінансових операцій та високі обсяги нелегальних грошових потоків.

Слід відзначити, що зі зростанням складності фінансових злочинів традиційних методів моніторингу та регулювання вже недостатньо. Саме тому і використовуються інформаційні технології, які революціонізували способи виявлення фінансовими установами підозрілої діяльності, відстеження транзакцій та боротьби з відмиванням грошей. На рис. 6. наведено прогнозу динаміку ринку програмного забезпечення та послуг для боротьби з відмиванням грошей.

Як видно з даних рис. 6 попит на програмні продукти для боротьби з відмивання грошей тільки зростатиме з кожним роком, адже в міру розвитку технологій зростають як способи обходу коштів так і засоби для їхньої протидії.

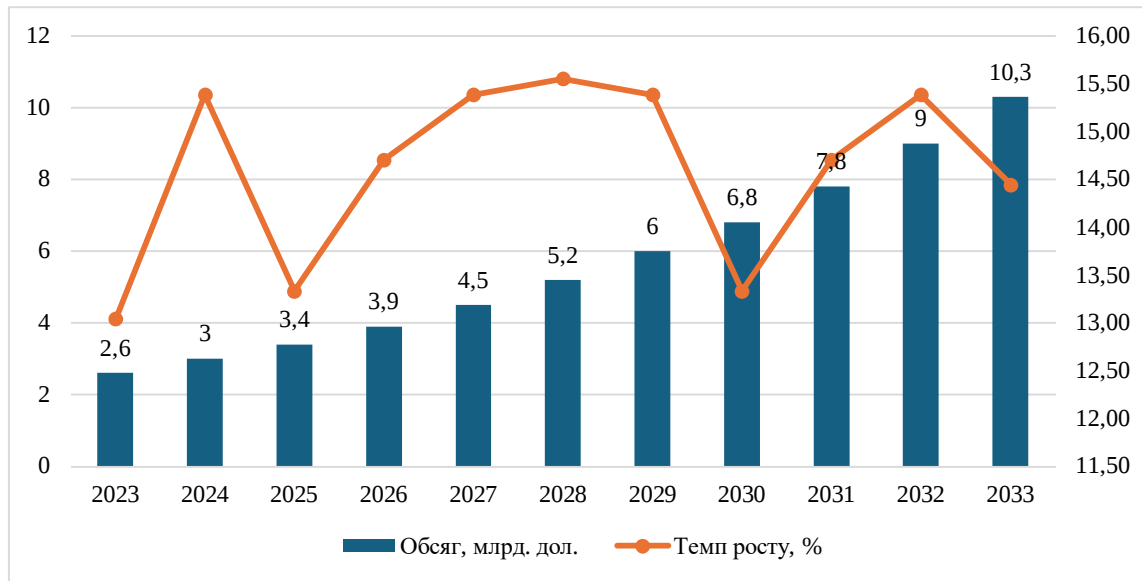

Рис. 6. Прогнозна динаміка ринку програмного забезпечення та послуг для протидії відмивання грошей за період 2023-2033 рр., млрд. дол. США

Джерело: складено автором на основі аналізу [14]

В табл. 1 наведено основні технології, які використовуються для протидії відмивання коштів світовими фінансовими установами.

Таблица 1

Характеристика застосування інформаційних технологій в протидії відмивання коштів

Технології	Характеристика
Штучний інтелект (ШІ) та машинне навчання	аналізують величезні обсяги фінансових даних у режимі реального часу, виявляючи підозрілі шаблони транзакцій, аномалії та шахрайські дії. Ці технології підвищують точність виявлення відмивання грошей та зменшують кількість помилкових спрацьовувань під час розслідувань у сфері протидії відмиванню коштів.
Технологія блокчейн	забезпечує децентралізований і захищений від підробки запис транзакцій, підвищуючи прозорість і запобігаючи відмиванню грошей. Блокчейн дозволяє фінансовим установам ефективно відстежувати кошти та забезпечує дотримання нормативних вимог за допомогою смарт-контрактів.
Знай свого клієнта (KYC) та цифрова ідентифікація особи	використовують біометричні дані, верифікацію особи на основі штучного інтелекту та перевірку документів для запобігання шахрайству. Ці технології забезпечують дотримання фінансовими установами нормативних вимог шляхом перевірки особи клієнта перед наданням йому доступу до фінансових послуг.

ПЗ для боротьби з відмиванням грошей	відстежує транзакції на предмет незвичайної активності, генеруючи сповіщення при виявленні потенційної поведінки, пов'язаної з відмиванням грошей. Ці системи також допомагають у наданні звітності регуляторним органам.
Продовження табл. 1	
Аналітика великих даних та поведінковий моніторинг	обробляє величезні обсяги структурованих і неструктурованих фінансових даних для виявлення тенденцій у незаконних операціях. Поведінкова аналітика допомагає виявити відхилення від типової активності клієнтів, що сигналізує про потенційні спроби відмивання грошей.
Санкції та перевірка контрольних списків	Фінансові установи використовують інструменти на основі штучного інтелекту для перехресної перевірки клієнтів і транзакцій за глобальними санкційними списками, базами даних політично значущих осіб і списками шахрайства, щоб запобігти укладанню угод з особами чи організаціями з високим ступенем ризику.

Джерело: складено автором на основі аналізу [16-19]

Отож, вище наведені технології сприяють кращому аналізу фінансових потоків та дозволяють світовим фінансовим та банківським установам унеможливити спроби відмивання коштів. Рішення на основі штучного інтелекту, особливо ті, що базуються на машинному навчанні, дозволили фінансовим установам здійснювати моніторинг та аналіз транзакцій у режимі реального часу в глобальному масштабі, що раніше було недосяжним. Ці вдосконалені алгоритми можуть просіювати величезні обсяги транзакційних даних, щоб виявити складні закономірності та кореляції, які можуть вказувати на шахрайські дії, такі як нашарування або структурування, що зазвичай використовуються у схемах відмивання грошей, що має вирішальне значення у фінансовому ландшафті, який характеризується все більш витонченими і складними фінансовими злочинами.

В табл. 2. пропонується навести оцінку використання світовими банками сучасних технологій з протидії відмивання грошей.

Слід відзначити, що стратегічне використання інформаційних технологій в банківській діяльності являє собою зміну парадигми їхніх підходах до боротьби з відмиванням грошей, пропонуючи рівень точності та оперативності, що є вкрай

важливим у сучасному фінансовому середовищі, яке стрімко змінюється.

Таблиця 2

Характеристика використання сучасних технологій з протидії відмивання грошей світовими банками

назва банку	Характеристика впровадження
HSBC	використовує системи моніторингу транзакцій на основі штучного інтелекту для виявлення незвичайних фінансових схем, зменшення кількості хибних спрацьовувань і підвищення ефективності дотримання вимог з відмивання грошей. Інтегруючи ШІ та машинне навчання, HSBC розширив свої можливості для аналізу величезних обсягів даних про транзакції та покращив виявлення шахрайства.
Standard Chartered	впровадив моніторинг транзакцій у режимі реального часу на основі штучного інтелекту та скорингові моделі на основі оцінки ризиків для виявлення діяльності з відмивання грошей. Підхід на основі штучного інтелекту дозволяє банку краще оцінювати транзакції з високим ризиком і швидше реагувати на потенційні фінансові злочини.
Danske Bank	впровадив моделі штучного інтелекту та машинного навчання для аналізу даних про клієнтів та транзакційну поведінку. Система призвела до 60% скорочення помилкових спрацьовувань у процесах протидії відмиванню коштів, що дозволило командам комплаєнсу зосередитися на реальних ризиках, а не на ручному перегляді великої кількості сповіщень.
JPMorgan Chase	інтегрує інструменти перевірки транзакцій на основі штучного інтелекту для вдосконалення своєї системи протидії відмиванню коштів. Використання ШІ призвело до зниження помилкових спрацьовувань на 95%, підвищивши точність виявлення та зменшивши навантаження на комплаєнс-команди. Банк також використовує технологію блокчейн для захисту та оптимізації звітності у сфері протидії відмиванню коштів.
Commonwealth Bank of Australia	впровадив системи верифікації особистості та виявлення шахрайства на основі штучного інтелекту. Ці системи аналізують поведінку клієнтів, відзначаючи незвичайні дії, такі як спроби несанкціонованого доступу. Рішення банку зі штучним інтелектом значно покращили запобігання шахрайству та підвищили безпеку клієнтів.
Morgan Stanley	інтегрував ШІ у процеси перевірки клієнтів та адаптації, щоб на ранніх стадіях виявляти потенційні фінансові злочини. Інструменти ШІ аналізують дані про клієнтів, щоб виявити ризиковану поведінку та забезпечити відповідність глобальним нормам боротьби з відмиванням грошей. Система посилює здатність банку запобігати створенню шахрайських рахунків.

Джерело: складено автором на основі аналізу [20-23]

Попри те, що переваги штучного інтелекту в запобіганні фінансовим злочинам очевидні, є значні проблеми, пов'язані з прозорістю та зрозумілістю систем штучного інтелекту, які мають вирішальне значення для розбудови довіри між зацікавленими сторонами. Особливо гостро стоїть у фінансовому секторі, де рішення, прийняті системами штучного інтелекту, можуть мати далекосяжні наслідки, включаючи заморожування рахунків, повідомлення про підозрілу діяльність або навіть розірвання відносин з клієнтами. Фінансові установи повинні мати можливість пояснити, як система штучного інтелекту прийняла те чи інше рішення, особливо в тих випадках, коли ці рішення можуть бути оскаржені клієнтами або розслідувані регуляторами. Відсутність пояснень може підірвати довіру до систем штучного інтелекту, що призведе до опору як з боку самої установи, так і з боку зовнішніх регуляторних органів. Саме тому необхідним є розроблення комплексного підходу щодо формування загальних правил банку щодо протидії відмивання грошей в контексті використання інформаційних технологій та надання своїм клієнтам чіткої аргументації щодо виявленої підозри у відмивання коштів. Спільна колаборація працівників банків та інформаційних технологій дозволить попереджувати не тільки випадки з відмивання коштів, але й репутаційні ризики, які банк може отримати від своїх клієнтів.

В підсумковій частині пропонується дослідити основні технології, які використовуються на українському фінансовому ринку та проаналізувати практику їх впровадження вітчизняними банками з метою протидії відмивання грошей. Отож, пропонується розглянути дані Державної служби фінансового моніторингу щодо кількості отриманих повідомлень про фінансові операції, які слід переглянути (рис. 7.).

Аналіз даних рис. 7 показує, що в 4 кварталі 2020 року зафіксовано 400,03 тис. повідомлень, після чого у 2021 році їх кількість зросла до 471,47 тис., що може свідчити про посилення контролю або збільшення підозрілих операцій. Однак у 2022 році спостерігалось різке зниження до 326,73 тис., ймовірно, через

вплив воєнного стану, зменшення економічної активності та зниження обсягів банківських операцій, проте вже в період 2023-2024 рр., динаміка таких повідомлень зростала. Загалом, дані свідчать про збільшення уваги до фінансового моніторингу в Україні, особливо у банківському секторі, що може бути реакцією на нові виклики у сфері відмивання коштів та фінансування тероризму.

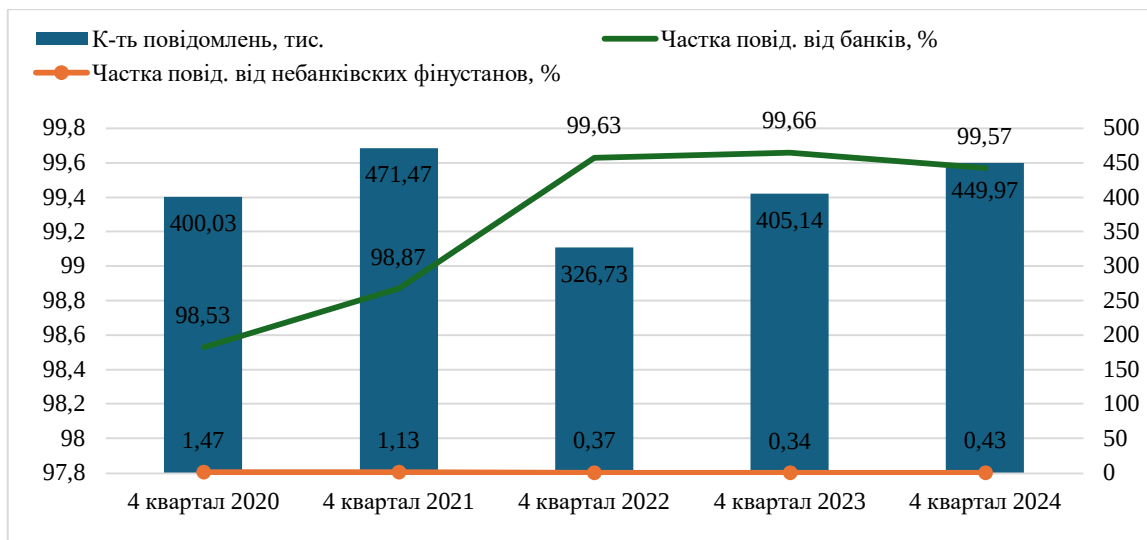

Рис. 7. Квартальна динаміка кількості повідомлень, які підлягають фінансовому моніторингу за 4 квартал 2020 та 2024 рр.

Джерело: складено автором на основі аналізу [24]

За період 2024 року Держфінмоніторингом було виявлено 7,6 млрд. грн коштів, які мають відношення до злочинного отримання та використання [25], а на рис. 8 наведено структуру відмивання цих коштів за посадами.

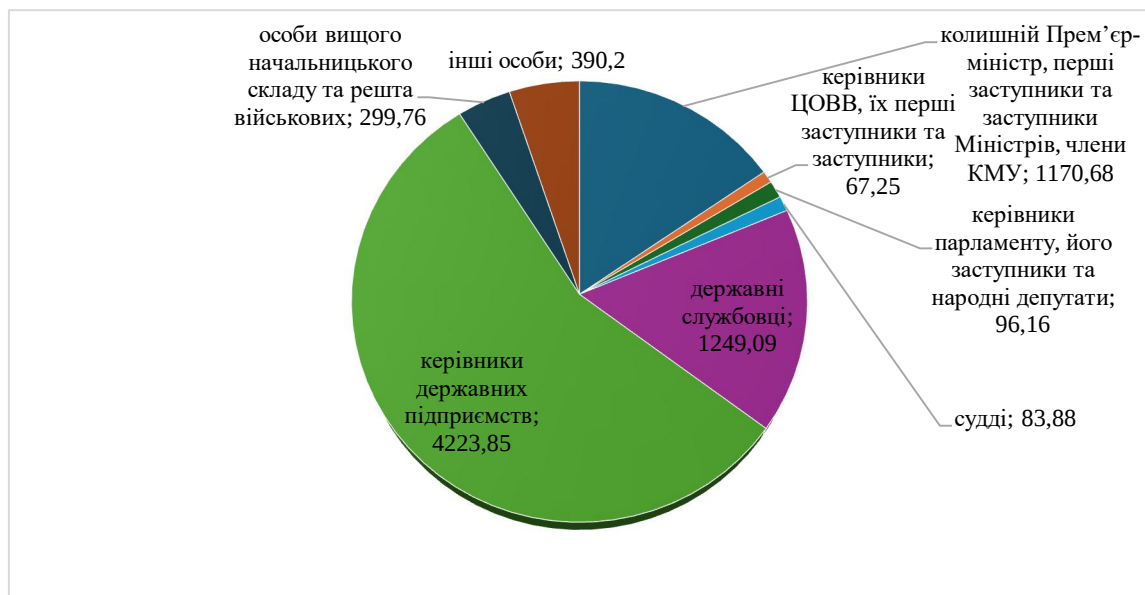

Рис. 8. Посадова структура відмивання коштів в Україні за період 2024 року, млн. грн.

Джерело: складено автором на основі аналізу [25]

Отож, як видно з рис. 8, найбільше у відмиванні коштів були задіяні керівники державних підприємств та державні службовці, що свідчить про те, що в Україні є значні проблеми в цьому напрямку.

Наступним пропонується навести структуру фінансових технологій, які використовуються в Україні (рис. 9).

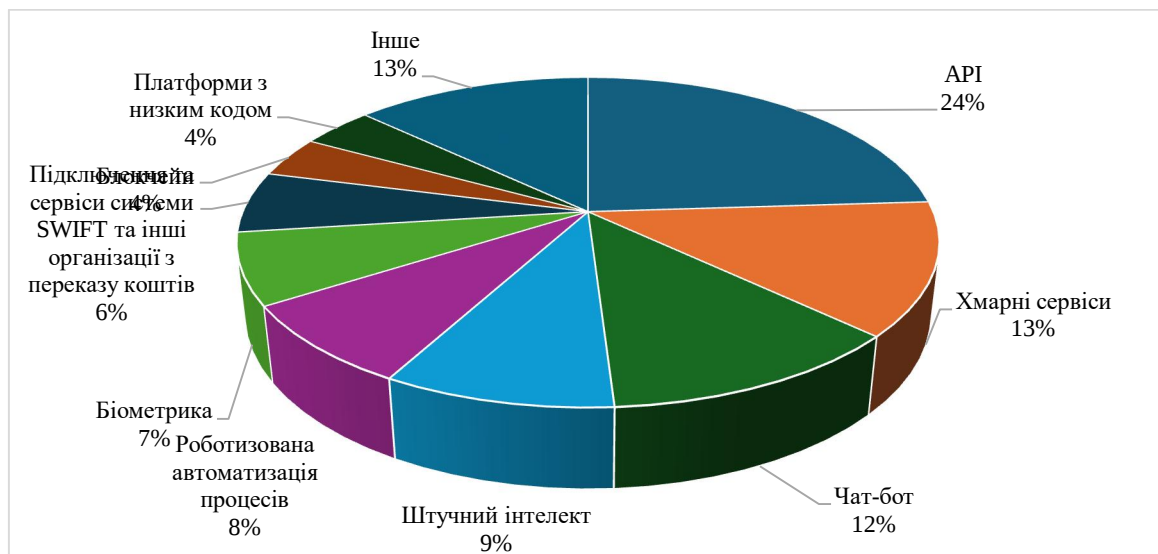

Рисунок 9. Структура використання фінансових технологій в Україні станом на 2023р, %

Джерело: складено автором на основі аналізу [26]

Отож, за даними рис. 9, видно, що частка технологій, які можна використовувати в контексті боротьби з відмивання грошей є незначною, блокчейн – 4%, штучний інтелект – 9% та хмарні сервіси- 13%, що може бути спричинено низьким рівнем фінансування [27]

Отож, в підсумку пропонується дослідити практику українських банків з протидії відмивання грошей в контексті використання інформаційних технологій (табл. 3).

Слід відзначити, що інтегруючи рішення на основі штучного інтелекту, банки наведені в табл. 3, вдосконалюють свої системи протидії відмиванню коштів, забезпечуючи більш ефективне виявлення підозрілої діяльності. Крім того, використання біометричної верифікації та автоматизованих інструментів комплаєнсу сприяє створенню більш прозорого та безпечного фінансового середовища. Проте попри це, в Україні все ж недостатня кількість банків, яка впроваджує інформаційні технології для протидії відмивання коштів, що власне і призводить до того, що за 2024 рік було виявлено 7,6 млрд. злочинних коштів.

Таблиця 3

Характеристика використання інформаційних технологій українськими банками з метою протидії відмивання грошей

Назва банку	Опис впровадження технології
АТ КБ "Приватбанк"	Використовує штучний інтелект у своїй цифровій банківській платформі Приват24, пропонуючи користувачам персоналізований досвід. Впровадив FacePay24, що дозволяє клієнтам авторизувати транзакції за допомогою розпізнавання обличчя. Використовує аналітику на основі штучного інтелекту для аналізу поведінки клієнтів, управління ризиками та операційної ефективності в режимі реального часу.
АТ «УкрСиббанк»	Впроваджує інструменти комплаєнсу на основі ШІ для моніторингу дотримання регуляторних стандартів, вдосконалюючи процеси протидії відмивання грошей шляхом аналізу транзакційних даних та інформації про клієнтів для виявлення підозрілої діяльності в режимі реального часу. Такий проактивний підхід посилює захист від фінансових злочинів і забезпечує дотримання нормативних вимог.

ТОВ «Манівео Швидка Допомога»	Використовує ШІ для оцінки кредитоспроможності позичальників, виявлення та запобігання шахрайству, а також автоматизації таких завдань, як обробка заявок та обслуговування клієнтів. Аналіз взаємодії з клієнтами за допомогою штучного інтелекту призвів до підвищення рівня задоволеності клієнтів, а скорингові моделі на основі штучного інтелекту покращують процес прийняття рішень за кредитними заявками.
-------------------------------------	--

Джерело: складено автором на основі аналізу [28-31]

Саме тому в Україні, на державному рівні слід впровадити нормативи із використання інформаційних технологій, що дозволить не тільки зменшити кількість фінансових злочинів, але й акумулювати додаткові кошти в бюджет для фінансування ведення війни.

Висновки. Отож, дослідивши використання інформаційних технологій в протидії відмивання грошей та забезпечення прозорості фінансових операцій, слід відзначити, що дані технології ефективно впроваджуються світовими банками та сприяють швидшому виявленню злочинних фінансових схем та афер. Проте попри їх значний ріст, вдосконалюються і підходи до формування фінансових схем, виявляти які стає дедалі важче, про що свідчить статистика кількості фінансових втрат від відмивання грошей та фінансових шахрайств. Саме тому світовими банками постійно вдосконалюються заходи щодо виявлення фінансових махінацій. Щодо українських банків, то в країні недостатня кількість банків, які впроваджують сучасні технології, що власне впливає на те, що в державний бюджет не доходять мільярди гривень та поглиблюється рівень фінансового ризику країни.

Перспективи подальших розвідок за тематикою статті полягають у в здійсненні етичної частини використання інформаційних технологій в протидії фінансовими махінаціями та відмиванням коштів.

Список використаних джерел:

1. K. Singh, P. Best. Anti-money laundering: Using data visualization to identify suspicious activity. International Journal of Accounting Information Systems, 34 (2019) doi:10.1016/j.accinf.2019.06.001
2. Jurik, D. Panevski, Anti-Money Laundering Institutions, and Their Practices within EU, Bratislava, 2018.
3. Завидняк І.О. (2021) Легалізація «відмивання» коштів, одержаних злочинним шляхом, як один з видів економічних транснаціональних злочинів. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255496/252560> (дата звернення 21.03.2025)
4. Кундельська І.С. Проблемні питання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і вдосконалення протидії цьому явищу в Україні. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2020. No 2 (20). С. 73–80
5. Global organized crime index (2024), URL: https://ocindex.net/rankings/financial_crimes?f=rankings&group=Region&view=List (дата звернення 22.03.2025)
6. Fraud Risk by Industry in Payments (2024), URL: <https://www.clearlypayments.com/blog/fraud-risk-by-industry-in-payments/> (дата звернення 22.03.2025)
7. Payment Fraud Statistics, Trends & Forecasts 2024 (2024), URL: <https://www.clearlypayments.com/blog/fraud-risk-by-industry-in-payments/> (дата звернення 22.03.2025)
8. Nasdaq Releases First Global Financial Crime Report, Measuring the Scale and Human Impact of Financial Crime (2024), URL: <https://ir.nasdaq.com/node/106991/pdf> (дата звернення 22.03.2025)
9. Europol (2024), URL: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas/economic-crime/money-laundering> (дата звернення 23.03.2025)

10. United Nations Office on Drugs and Crime/ Money laundering (2024), URL: <https://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/overview.html> (дата звернення 23.03.2025)
11. World Bank (2025) GDP (2025), URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> (дата звернення 23.03.2025)
12. World GDP Ranking 2025 List (2025), URL: <https://cleartax.in/s/world-gdp-ranking-list> (дата звернення 23.03.2025)
13. Basel AML Index 2024: 13th Public Edition Ranking money laundering risks around the world (2024), URL: <https://index.baselgovernance.org/api/assets/9cb0e18f-2fdf-4429-a268-b321479d9a30.pdf> (дата звернення 23.03.2025)
14. Anti-money Laundering Software Statistics 2025 By Technology, (2025), URL: Patterns <https://scoop.market.us/anti-money-laundering-software-statistics/> (дата звернення 24.03.2025)
15. Alhassan, F., & Tetteh, M. (2021). Artificial intelligence and machine learning in financial crime detection: A review of applications and challenges. Journal of Financial Crime, 28(4), 1123-1142. URL: <https://doi.org/10.xxxx/jfc.2021.04.001> (дата звернення 24.03.2025)
16. Deloitte. (2023). The future of AML compliance: How technology is transforming financial crime prevention. Deloitte Insights. URL: <https://www.tookitaki.com/compliance-hub/how-aml-technology-is-transforming-financial-crime-prevention> (дата звернення 24.03.2025)
17. FATF (2021), Opportunities and Challenges of New Technologies for AML/CFT, FATF, Paris, France, URL: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/guidance/Opportunities-Challenges-of-New-Technologies-for-AML-CFT.pdf.coredownload.pdf> (дата звернення 24.03.2025)
18. IBM. (2024). What is AI in banking?. IBM Research. URL: <https://www.ibm.com/think/topics/ai-in-banking> (дата звернення 26.03.2025)

19. PwC. (2025). Smart Identification and Verification <https://store.pwc.de/en/products/smart-identification-verification> (дата звернення 26.03.2025)
20. Redress Compliance. AI for Anti-Money Laundering. URL: <https://redresscompliance.com/ai-anti-money-laundering/> (дата звернення 26.03.2025)
21. Lucinity. Reshaping Anti-Money Laundering Compliance: The Impact of AI on Financial Integrity. URL: <https://lucinity.com/blog/reshaping-anti-money-laundering-compliance-the-impact-of-ai-on-financial-integrity> (дата звернення 26.03.2025)
22. The Australian. (2024). Fighting fraud: CommBank homes in on identity thieves. URL: <https://www.theaustralian.com.au/business/wealth/identity-thieves-targeted-as-commbank-trial-proves-successful/news-story/caf646a4623f66a0beeb9bbdd48b716c> (дата звернення 26.03.2025)
23. The Wall Street Journal. (2024). How Morgan Stanley Courted Dodgy Customers to Build a Wealth-Management Empire. URL: <https://www.wsj.com/finance/banking/morgan-stanley-wealth-management-investigation-f317c71d> (дата звернення 26.03.2025)
24. Державна служба фінансового моніторингу. Інформація щодо отриманих Держфінмоніторингом повідомлень про фінансові операції протягом IV кварталу 2024 року (2024), URL: https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/310/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0/2024/IVkv_2024.pdf (дата звернення 28.03.2025)
25. Державна служба фінансового моніторингу. Інформація щодо підготовлених Держфінмоніторингом та переданих до Національного антикорупційного бюро України узагальнених матеріалів (УМ) та додаткових узагальнених матеріалів (ДУМ) з 01.01.2024 по 31.12.2024 року (2024), URL: https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/440/2024/24.12.31_%D0%9D%D0%90%D0%91%

[D0%A3%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf](#)

(дата звернення 28.03.2025)

26. Український каталог фінтех-компаній 2023, (2024), URL: <https://fintechua.org/fintech-catalog-2023> (дата звернення 28.03.2025)

27. Попова, Л. М., & Гордієнко, К. Ю. (2023). ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ FINTECH ТА BLOCKCHAIN У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка*, (3), 142–154. URL: <https://doi.org/10.33766/2524-0323.103.142-154> (дата звернення 28.03.2025)

28. Cash Platform. Innovative Strategies: Ukreximbank's Journey with AI in Banking. URL: <https://www.cash-platform.com/innovative-strategies-ukreximbanks-journey-with-ai-in-banking/> (дата звернення 29.03.2025)

29. Cash Platform. PrivatBank's AI Revolution: Pioneering Digital Transformation in Ukrainian Banking. URL: <https://www.cash-platform.com/privatbanks-ai-revolution-pioneering-digital-transformation-in-ukrainian-banking/> (дата звернення 29.03.2025)

30. Cash Platform. The Role of Artificial Intelligence in Enhancing UKRSIBBANK BNP Paribas Group's Operations. URL: <https://www.cash-platform.com/the-role-of-artificial-intelligence-in-enhancing-ukrsibbank-bnp-paribas-groups-operations/> (дата звернення 29.03.2025)

31. Association of Ukrainian Banks. (2024). How artificial intelligence is transforming Ukrainian fintech - Moneyveo's experience. URL: <https://aub.org.ua/en/press-center-en/aub-partner-news-en/14485-yak-shtuchnyi-intelekt-transformuie-ukrainskyi-fintekh-dosvid-moneyveo-2> (дата звернення 29.03.2025)